

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SOCIJALDEMOKRATI
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a
KLUB ZASTUPNIKA MOST-a
KLUB ZASTUPNIKA MOŽEMO!
KLUB ZASTUPNIKA HSS-a i RF-a
KLUB ZASTUPNIKA HRVATSKIH SUVERENISTA
KLUB ZASTUPNICA CENTRA I GLAS-a
KLUB ZASTUPNIKA FOKUSA I REFORMISTA
KLUB ZASTUPNIKA IDS-a
ANTE PRKAČIN, zastupnik u Hrvatskom saboru
MARIN LEROTIĆ, zastupnik u Hrvatskom saboru

U Zagrebu, 22. srpnja 2023. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zaključak uz Prijedlog zaključka kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje u roku od 15 dana utvrditi koje su institucije i osobe odgovorne za financijsku štetu nanесenu Hrvatskoj elektroprivredi d.d. u provedbi Uredbe Vlade o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije

Na temelju članka 165. Poslovnika Hrvatskog sabora Klub zastupnika Socijaldemokrati, Klub zastupnika SDP-a, Klub zastupnika MOST-a, Klub zastupnika Možemo!, Klub zastupnika HSS-a i RF-a, Klub zastupnika Hrvatskih suverenista, Klub zastupnica Centra i GLAS-a, Klub zastupnika Fokusa i Reformista, Klub zastupnika IDS-a, zastupnik Ante Prkačin i zastupnik Marin Lerotić predlažu uz Prijedlog zaključka kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje u roku od 15 dana utvrditi koje su institucije i osobe odgovorne za financijsku štetu nanесenu Hrvatskoj elektroprivredi d.d. u provedbi Uredbe Vlade o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije– predlagatelj: predsjednik Republike Hrvatske sljedeći

ZAKLJUČAK

Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od 3 radna dana od dana donošenja ovoga Zaključka pokrene postupak razrješenja članova uprave Hrvatske elektroprivrede — dioničko društvo (HEP), te razriješi članove upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA), upravu Hrvatskog operatera tržišta energije d.o.o. (HROTE) i državnog tajnika za energetiku u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja Ivu Milatića,

Obrazloženje

Pripremajući se za novu sezonu grijanja Vlada je na sjednici 14.9.2022. (prema napatku EU komisije, 80% napunjenosti skladišta do studenog) naložila da INA poveća proizvodnju za 10% i sav plin proda HEP-u, po fiksnoj cijeni, 47 eura, do kraja ožujka 2023.

U dopisima od siječnja 2023. godine, Uprava HEP-a navodno obavještava Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja da u podzemnom skladištu nema mjesta završno s dopisom u travnju 2023, u kojem Frane Barbarić navodi: „U razdoblju od 1. travnja 2023. godine do 31. ožujka 2024. godine procijenjeni višak plina biti oko 2000 gigavat sati, što predstavlja iznos od 82 milijuna eura, uz pretpostavku zadržavanja iste otkupne cijene.”

Tek u svibnju HROTE primjećuje velike količine viškova u sustavu i neobično niske cijene po kojima je plin prodavan iz sustava. Po tome je jasno da HEP nije kvalitetno izbalansirao svoj portfelj. Afera na vidjelo izbija tek u srpnju, nakon dramatičnih transakcija u lipnju, kada su viškovi plina na aukciji HROTE-a prodavani čak za 1 cent po mWh. Prodajom viška plina u besćenje generiraju se ogromni gubici za HEP.

Samo u jednoj transakciji primjerice, HEP je određenu količinu plina, koju je platio 65.700 eura, prodao za 14 eura. U istom danu bilo je još desetak sličnih transakcija u kojima je HEP megavatsat plina prodavao za samo 1 cent, a po sličnim se bagatelnim cijenama trgovalo tijekom cijelog lipnja. Ovo je samo jedna od više od stotinu transakcija čije se čudno niske cijene po kojoj se prodavao hrvatski plin otvorile novu aferu. Službeni podaci dostupni putem Hrvatskog operatora tržišta energije (HROTE) i Plinacroa potvrđuju: kupci plina preko HEP-a su mogli u lipnju zaraditi više stotina tisuća eura (od 200.000 do 600.000 EUR), na samo jednoj transakciji. Ova kriza događa se tijekom svibnja i lipnja, a pri tome ministar Filipović i premijer Plenković tvrde da nisu dobivali ni upozorenja niti informacije da će doći do navedenih gubitaka koji su se mogli spriječiti jednostavnim intervencijama u navedenu Uredbu i regulacijom postupanja s viškovima. Sve navedeno događa se nakon što je u ožujku Vlada donijela Odluku o davanju dioničarskog kredita HEP-u od 400 milijuna eura i pokretanju aktivnosti postupka dokapitalizacije do ukupno 900 milijuna eura, prije javne objave financijskih izvješća HEP-a za 2022. godinu.

Premijer Andrej Plenković rekao je kako je Vladina odluka prvi korak pomoći nacionalnoj energetskej kompaniji koja će joj omogućiti normalno funkcioniranje, ali i investicije u kontekstu energetske tranzicije.

Ministar gospodarstva i održivog razvoja Davor Filipović dodao je da Vlada tim potezom omogućuje da građani i dalje imaju jednu od najnižih cijena struje u EU-u, gospodarstvu osigurava dobar input, a HEP-u normalno poslovanje, te da su HEP-u potrebna financijska sredstva zbog pretrpljenih gubitaka proizašlih iz provođenja odredbi iz paketa mjera Vlade Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na primjenu Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, donesenih radi pomoći građanima i ostalim ugroženim kupcima energije, u procijenjenom iznosu do 900 milijuna eura. S obzirom na to da je zbog lošeg upravljanja, kao i mogućeg pogodovanja određenim akterima na plinskom tržištu došlo do štete za HEP, ali posredno i proračun RH zbog nužnosti dokapitalizacije HEP-a smatramo da zbog prevencije daljnje štete kao i efikasnosti i nemogućnosti ometanja istraga, svi odgovorni akteri trebaju biti razriješeni dužnosti.

